ch

NSPARENȚĂ 14 februarie 2025

spre Recorder, Soros și banii americanilor

i Voinea Cristian Delcea

astă campanie furibundă, antiromânească, este susținută din interiorul țării noastre de acțiunile Fundației Soros. Cer punerea diată sub cercetare a activității Fundației Soros și a persoanelor implicate, precum și îndepărtarea din țară a acestei organizații."

ursul continuă secerător de la tribuna Parlamentului României. Senatorul se apleacă mai tare spre microfon și cheamă uratura generală, Guvernul și Președinția României să răspundă de urgență la această întrebare: *„Când, în ce împrejurări și cine a nis infiltrarea Fundației Soros în România?!".*

enator îl cheamă Adrian Moțiu, slabe șanse să-l cunoașteți, e mort de peste 20 de ani. La momentul la care a ținut acest discurs arlament – 11.06.1992 – era membru al Partidului Unității Națiunii Române (PUNR), partidul lui Gheorghe Funar. Iar România se ea și atunci între Est și Vest.

ele trei decenii care s-au scurs între timp, n-a apărut vreo dovadă că Soros ar fi devalizat Bancorexul, că ar fi furat economiile ânilor prin FNI, SAFI sau alte scheme piramidale, că ar fi pus mâna pe fabrici și uzine, că ar fi fost implicat în mafia retrocedărilor că i-ar fi obligat pe baronii locali să căpușeze bugetul de stat. Și, totuși, din timp în timp, e nevoie de un dușman convenabil, de anti-român" care trebuie făcut vinovat pentru tot. Așa că frazele de mai sus reînvie, când și când, de la tribuna Parlamentului sau studiouri de televiziune, cu aceeași frecvență joasă la final: Soros!

n azi, din nou, acest moment, ridicat însă la o putere superioară. Inamicul nu e doar George Soros. Mai e și USAID, o agenție ernamentală din SUA care timp de șase decenii a derulat programe umanitare și proiecte de răspândire a democrației în lume. La ul lunii trecute, administrația Trump a evaluat-o rapid, a etichetat-o drept „organizație criminală" și i-a înghețat peste noapte toate ații. Vestea a fost primită cu stupefacție peste tot în lume, pentru că USAID a fost o instituție susținută intens de toți edinții americani de la Kennedy încoace. Nu înghețarea ajutorului extern a șocat, ci mesajul transmis către țările lumii: democrația p american se stinge, luați-vă lumină din altă parte.

Scandalul USAID – faza pe România

În urmă cu o săptămână, Călin Georgescu posta pe TikTok un clip cu titlul „Despre USAID”.

„Dragii mei, ce se întâmplă astăzi în scandalul USAID este absolut șocant, la nivel global, dar minunat în același timp. În întreaga lume, inclusiv în România, au fost demascate televiziuni și publicații care se dovedește că au avut o singură și unică misiune: aceea de a manipula percepția publică, în interes globalist. [...] Corupții vor plăti pentru fiecare minciună și ticăloșie pe care au emis-o în vederea manipulării și alterării realității în defavoarea poporului român”. Călin Georgescu, TikTok, 8 februarie 2025.

„Scandalul USAID” înseamnă peste 600 de milioane de dolari pe care această agenție a guvernului american le-a direcționat spre România de la Revoluție încoace. A susținut presa de opoziție a anilor ’90, când Ion Iliescu trimitea minerii peste redacțiile potrivnice. A pus bazele mișcării sindicale, învățându-i pe muncitorii români să-și ceară drepturile. A coagulat firava societate civilă românească abia ieșită din comunism, ducând, în 1996, la schimbarea de putere și la reorientarea țării către Vest.

După aderarea la NATO și la Uniunea Europeană, USAID a sistat sprijinul financiar acordat României, dar organizațiile neguvernamentale românești au putut să acceseze în continuare granturi internaționale finanțate cu bani americani. Au fost derulate astfel în România programe de combatere a sărăciei, de educație pentru copiii de la sate, de combatere a traficului de persoane și inclusiv de susținere a unor proiecte jurnalistice. Brusc, astfel de inițiative au devenit condamnabile doar prin prisma argumentului de a fi primit bani de la USAID.

Pornirea acestui val, creat de tăierea fondurilor USAID și de reșaparea eternului dușman Soros, a generat o serie de acuzații și la adresa Recorder, cele mai multe fiind concentrate în jurul aceleiași idei: „V-ați vândut intereselor străine!”.

Nu știm câți dintre cei care lansează sau care cred astfel de teorii sunt dispuși să treacă peste tentația de a merge cu valul, dar datoria noastră este să explicăm, chiar și pentru un singur om care va fi dispus să asculte.

Ilustrație creată de artistul Dan Perjovschi pentru Recorder.

Pentru cei care n-au urmărit rapoartele noastre sau nu-și mai amintesc toate informațiile, o să facem o scurtă recapitulare.

Recorder a fost înființat în 2017 și a pornit la drum cu ideea unei redacții fără patroni, deținută de jurnaliști și finanțată din contracte de publicitate și din donațiile publicului. Transparența a fost una din valorile fundamentale ale proiectului: în fiecare an am publicat pe site rapoarte detaliate în care am prezentat sursele de finanțare și modul în care sunt cheltuiți banii. Am fost primul proiect jurnalistic din România care și-a transparentizat în mod sistematic sursele de finanțare, inclusiv prin publicarea bilanțurilor contabile.

Din rapoartele publicate pe site-ul nostru, oricine a putut vedea că, după ce în primii doi ani veniturile Recorder s-au bazat în primul rând pe contracte de publicitate, începând cu anul al treilea donațiile publicului au fost din ce în ce mai mari și au devenit principala sursă de finanțare. În prezent, peste 90% din veniturile Recorder vin direct de la public.

Prin urmare, Recorder nu depinde și nu a depins niciodată de finanțările acordate de organizații internaționale. Și, totuși, uneori aplicăm pentru accesarea unor astfel de granturi. De ce o facem? Pentru că o organizație sănătoasă încearcă în permanență să-și diversifice sursele de finanțare care să-i asigure supraviețuirea în cazul unei crize financiare. Și pentru că, fără a transforma asta într-o prioritate, considerăm că astfel de granturi sunt o sursă de venit curată și transparentă. De altfel, ele sunt accesate de sute de redacții serioase din toată lumea.

Granturile acordate ONG-urilor funcționează după principii asemănătoare cu fondurile europene: se anunță public un concurs de

proiecte, în care se specifică tema și condițiile de acordare a finanțării; o comisie a organizației care acordă grantul selectează proiectele câștigătoare, care primesc apoi tranșele de bani în funcție de etapele implementării; organizația care acordă grantul monitorizează implementarea proiectului și solicită rapoarte și documente justificative pentru fiecare cent. De asemenea, organizația care derulează grantul este obligată să facă publică sursa fondurilor.

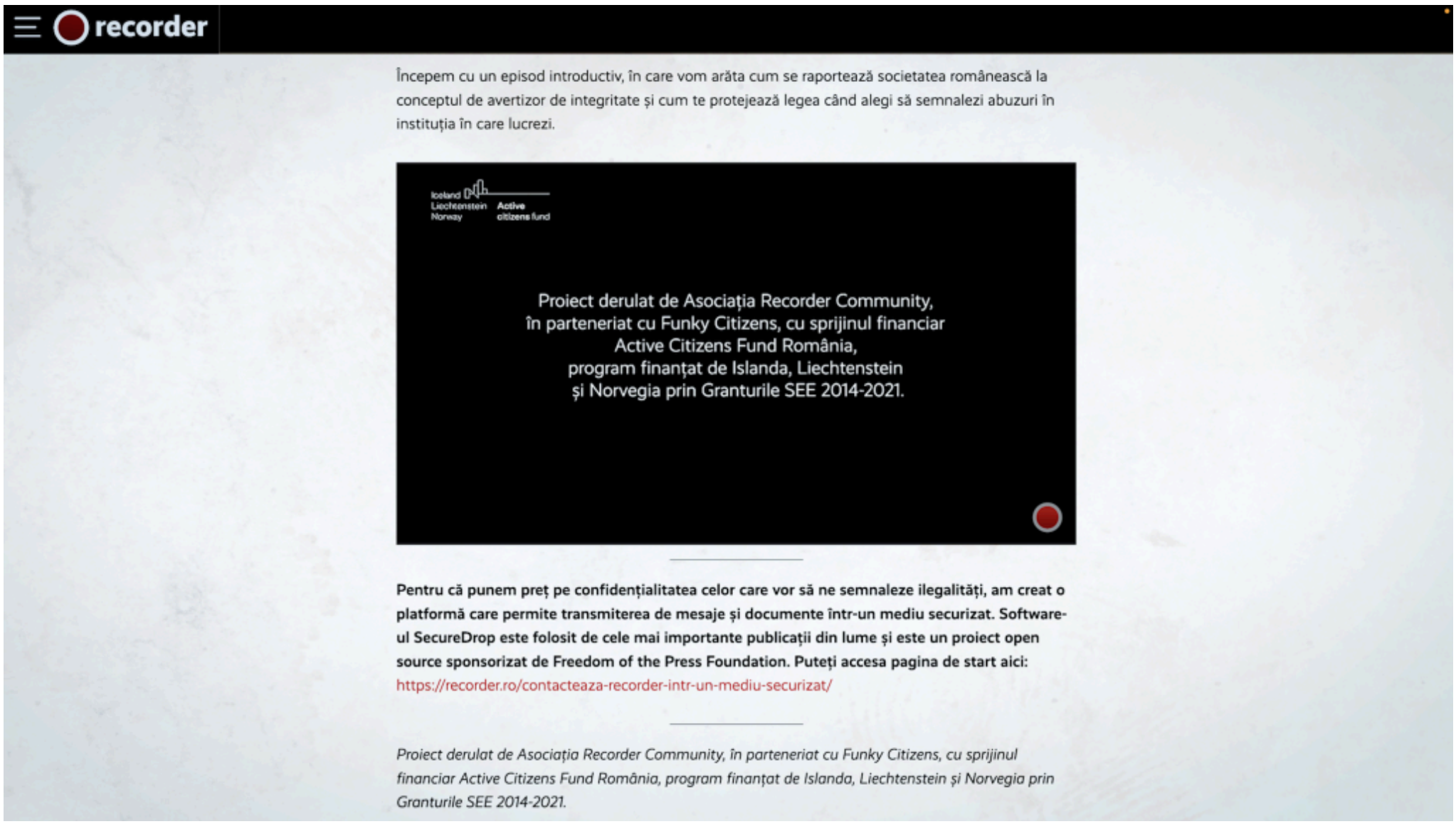

Pentru oricine e dispus să înțeleagă aceste mecanisme și să treacă dincolo de etichete rudimentare de tipul „V-ați vândut la străini!”, Recorder a făcut publice, în rapoartele anuale, toate granturile pe care le-a accesat de-a lungul timpului, iar scopul pentru care au fost accesate aceste granturi este, de asemenea, accesibil oricui dorește să se informeze. De altfel, informațiile prin care în ultima perioadă se încearcă construirea unor teorii conspiraționiste în jurul finanțării Recorder sunt extrase chiar din ultimul nostru raport, publicat în urmă cu nouă luni.

30 de ani de democrație – cu bani americani

O scurtă poveste despre primul grant pe care l-am accesat la Recorder, în anul 2019. A fost un grant de 20.000 de dolari, bani care veneau de la Departamentul de Stat al SUA, prin Ambasada Statelor Unite ale Americii la București. Această informație oferă, desigur, o plajă largă de interpretări. Mai ales celor care cred că orice jurnalist așteaptă cu nerăbdare o oportunitate de a-și vinde țara în schimbul unei sume de bani câștigate cu ușurință.

În realitate lucrurile au stat așa: în 2019 se împlineau 30 de ani de la căderea comunismului în România, iar noi, la Recorder, ne-am gândit la un documentar care să cuprindă povestea acestei perioade. Am realizat că un astfel de proiect e imposibil de realizat fără imagini de arhivă, așa că am început să căutăm pe agențiile străine, la Televiziunea Română, la PRO TV și din orice sursă disponibilă. Am descoperit imagini extraordinare, dar în unele cazuri licențele acestora ajungeau și la 800 de euro pe minut. La un calcul sumar, ne-am dat seama că aveam nevoie de câteva zeci de mii de euro doar pentru a cumpăra imagini de arhivă, iar la acel moment resursele Recorder erau insuficiente pentru astfel de cheltuieli extravagante.

Am căutat sponsori, dar, cu o singură excepție, nicio companie privată nu s-a arătat încântată de ideea de a-și pune sigla la finalul unui documentar despre politică, mineriade, sărăcie, scheme piramidale și alte lucruri neplăcute. Am aflat însă că, cu ocazia aniversării celor trei decenii de democrație, Ambasada SUA la București oferă câteva granturi pentru proiecte de presă dedicate acestui eveniment. Am aplicat și am obținut 20.000 de dolari.

Toți banii au fost cheltuiți pe imagini de arhivă, iar entitatea care a acordat grantul (în acest caz Ambasada SUA la București) n-a avut

nicio ingerință în conținutul editorial al materialului jurnalistic. Singurele condiții au fost să prezentăm documente justificative pentru cheltuirea banilor și să publicăm la finalul documentarului mesajul: *„Acest proiect este finanțat în parte printr-un grant al Departamentului de Stat al SUA. Opiniile, constatările și concluziile prezentate în această lucrare sunt ale autorilor și nu le reflectă neapărat pe cele ale Departamentului de Stat al SUA”.*

Documentarul *„30 de ani de democrație“* are în prezent 14 milioane de vizualizări. Toți cei care l-au văzut au fost înștiințați explicit că o parte din bugetul producției a fost asigurată din bani americani. Și oricare dintre ei este liber să judece dacă grantul pe care l-am accesat ca să producem acest documentar a făcut bine sau rău societății românești.

Cui ne-am mai „vândut”

Una dintre informațiile rostogolite pe internet în ultimele săptămâni, ca o dovadă că am fi „finanțați de Soros” și, deci, compromiși, făcea referire la două granturi obținute de Recorder în 2023 prin Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile (FDSC) și prin Media Development Investment Fund (MDIF).

Ambele entități derulează programe pentru ONG-uri pe baza unor fonduri adunate de la organizații din toată lumea. Printre zecile de organizații cu care colaborează s-a numărat de-a lungul timpului și Fundația Soros, însă în cazul granturilor obținute de Recorder banii au avut surse precise.

Grantul FDSC a venit prin programul Active Citizens Fund, finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia, și a presupus o campanie de informare și advocacy pentru consolidarea rolului avertizorilor de integritate în România. Materialele realizate de Recorder în cadrul acestui program pot fi văzute aici.

Grantul MDIF a venit prin programul Amplify Europe, care este finanțat de Loteria Codurilor Poștale din Țările de Jos și de Loteria Codurilor Poștale din Germania (ambele făcând parte dintr-o organizație globală de loterii caritabile). Acest grant a ajutat Recorder să-și dezvolte echipa extraeditorială și a susținut deplasări la diverse conferințe de jurnalism din Europa.

Așadar, n-a fost vorba de Soros. În cazurile de mai sus „ne-am vândut” la liechtensteinieni și la jucătorii de loterie din Germania și din Țările de Jos. Știm, adevărul poate fi uneori amuzant sau plictisitor. Dar oricât ar părea de greu de crezut, există în lume oameni care sunt de acord să cedeze o mică parte din banii lor pentru ca undeva într-o țară mai puțin dezvoltată să fie încurajată presa independentă.

În perioada următoare, imediat după finalizarea bilanțului contabil, vom publica un nou raport, aferent anului 2024. În el se vor regăsi și granturile pe care le-am accesat în anul precedent. Vă putem spune încă de pe acum că a fost vorba de trei granturi, totalizând aproximativ 100.000 de euro și acordate de trei entități: MDIF (același program menționat mai sus, cu aceeași sursă a banilor), International Press Institute (prin proiectul Media Innovation Europe, finanțat de Uniunea Europeană) și Prague Civil Society (prin proiectul Democracy Central, finanțat de USAID).

Acesta din urmă a fost singurul grant accesat de Recorder din fonduri USAID, agenția guvernamentală americană aflată în centrul dezbaterilor din ultima vreme. Cei 35.000 de euro pe care i-am încasat din acest grant au fost destinați finanțării parțiale a aplicației de mobil Recorder, pe care o puteți descărca de aici.

Alegerile noastre

Finanțarea unei redacții independente nu este o treabă ușoară. În ultimii ani, în lume s-au purtat dezbateri aprinse despre cum ar trebui alese sursele de finanțare astfel încât să nu afecteze credibilitatea organizațiilor de presă.

Până la urmă, orice model de finanțare are la bază niște alegeri, iar orice alegere poate fi pusă în discuție. Și Recorder a făcut de-a lungul anilor o serie de alegeri:

- am ales să reducem până aproape de zero conținutul publicitar care ne aducea venituri semnificative de la companii private;
- am ales să mizăm mai mult pe promovarea formularelor 230 care ne aduc venituri direct de la public;
- am ales să nu acceptăm niciun contract comercial de la companii din domeniul jocurilor de noroc și din industria tutunului;
- am ales să accesăm granturi acordate de organizații internaționale;
- am ales să nu luăm niciun ban de la partidele politice, nici măcar în timpul campaniilor electorale.

Nu avem pretenția că alegerile pe care le-am făcut sunt de necontestat, dar toate au fost aduse, cu transparență, în fața publicului. Sursele noastre de finanțare sunt la vedere. Tot conținutul pe care îl producem – investigații, documentare, reportaje, emisiuni și podcasturi – poate fi urmărit și analizat de către oricine.

Înghețarea granturilor finanțate cu bani americani nu este pe lista noastră de îngrijorări, pentru că într-o societate democratică presa corectă va găsi întotdeauna resursele și calea spre publicul său. Zecile de mii de oameni care donează pentru Recorder ne dovedesc asta în fiecare an. Datorită lor, Recorder va continua să facă același tip de jurnalism în interesul publicului, nu al celor care sunt sau își doresc să ajungă la putere.

CELE MAI RECENTE

CE NE ENERVEAZĂ

Ce ne enervează #27 – Apă, hrană, demagogie

În acest episod dezvăluim câți bani primim de la USAID și Soros, care e adevăratul slogan electoral al lui Crin Antonescu, cum ne mai asupresc LGBT-iștii și ce frumos mor

Claudiu Radu

REPORTAJ

Romania Grand Casino. Lungul drum al jucătorului spre autoexcludere

Fenomenul jocurilor de noroc a atins cote îngrijorătoare în România, iar efectele sunt devastatoare. Recorder a stat de vorbă cu numeroase persoane care se confruntă cu dependența de jocuri de

Raul Bambu

CE NE ENERVEAZĂ

Ce ne enervează #26 – Iar ne pleacă valorile

În această ediție ne prindem în horă cu strămoșii noștri în căutarea coifului dacic, am găsit primul bugetar care trebuie să plece, le urăm succes americanilor care au cel mai

Claudiu Radu

EXPLICATIV

EXPLICATIV RECORDER. Trump 2.0: Ce urmează?

Al doilea mandat al lui Donald Trump la Casa Albă este așteptat cu speranță de către votanții săi și cu îngrijorare de către restul lumii. Am adunat cinci teme în

Teodora Preda

CE NE ENERVEAZĂ

Ce ne enervează #25 – Insultăm și nu judecăm

În această ediție, mergem cu trenulețul groazei condus de Ciolacu care ne face să plângem cu glumele lui pe TikTok. Căutăm probele pentru anularea alegerilor în locul procurorilor și ne

Claudiu Radu

INVESTIGAȚII

Pledoarie pentru legionari și Călin Georgescu la ora de religie, în cel mai mare liceu din Buzău

Aurelian Damian este profesor de religie la Colegiul Național „B.P. Hasdeu” de 20 de ani și este preot slujitor la Catedrala „Sfântul Sava” din Buzău. Pe 3 decembrie, cu câteva

Alexandra Șerban

INVESTIGAȚII

Cazul „expertei” SRI care controlează bugetul țării. Ministrul Boloș spune că angajații serviciilor „sunt bineveniți în sectorul public”

„Colonelul SRI” care filtrează ordonanțele guvernului Cu câteva intermitențe, Liliana Anghel lucrează în Guvern de două decenii. A avut posturi importante până la cel de secretar de stat în Guvernul

Anca Simina

share

COPYRIGHT © 2025. ALL RIGHTS RESERVED
proudly developed by **Homemade guys**
website designed by **Stega creative**

Brandul Recorder e operat de Asociația Recorder Community, sub licența SC Harfa Online Publishing SRL.

Veniturile din donații sunt administrate de Asociația Recorder Community

POLITICA DE CONFIDENȚIALITATE

TERMENI ȘI CONDIȚII

CONTACTEAZĂ-NE SECURIZAT